

שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת במדבר – חג השבועות ה' סיוון ה'תשע"ב | גליון 504

מדברי מו"ר ועט"ר רבי יאשיהו יוסף פינאו שליט"א

נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע

בשעה שאמרו ישראל "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָעוּ" הייתה זו עת רצון מיוחדת, ושעה של התעוררות של אמונה מוחלטת בהקב"ה, קבלת עול מלכות שמים, ללא תנאי מוקדם, ללא חקירה ודרישה של פרטי ודיני התורה, אלא, החלטה לקיים את המצוות, ורק אחר כך לשמוע את פרטיהן ודקדוקיהן.

מגין היה הכח לבני ישראל לקבל על עצמם עול תורה ומצוות, ללא ידיעת פרטי המצוות, ומה חיוביהן? הן כל בר דעת לא יסכים לקבל עליו התחייבות קלה, מבלי לדעת את פרטי ההתחייבות? התשובה לכך פשוטה, כח האמונה! הוא היה לבני ישראל לעזר באותה שעה, האמונה התמימה שה' נותן את הטוב ביותר, ומפי עליון יצא רק טוב גמור, היא שעמדה ביסוד האמירה "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָעוּ".

כך בכל יום, הקב"ה נותן לכל חי את פרנסת דבר יום ביומו, ויסוד האמונה של כל יהודי, הוא, לא לצור את צרת מחר. אלא "הַשֶּׁלֶךְ עַל ה' יִהְיֶה וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ". מעשה ידוע שכוחו רב לחיזוק האמונה, מסופר בתלמוד אחד שהלך אצל רבו ואמר לו: רבי למדני מידת האמונה והביטחון בהקב"ה, אמר לו רבו: לך לעיר פלונית שם גר יהודי שמתפרנס מהפעלת בית מוזיגה, וממנו תלמד אמונה. הלך התלמיד וישב בביתו של המוזיג היהודי, ביום התשלום השנתי נשמעה דפיקה על הדלת, כאות וסימן להכין את התשלום, בעל הבית היה שלו ורגוע, והתלמיד סבר שיש עימו את הכסף, ומכאן שלוותו. הגיעה שעת המנחה, שתי דפיקות קשות נשמעו בדלת, התלמיד נחרד מעוצמתם, שאל את בעל הבית שהיה שרוי בשלווה: האם יש לך את הכסף? ענה לו: עדיין אין לי פרטה

לתשלום, שאלו: איך אינך פוחד? הרי מי שלא היה משלם את דמי השכירות בזמנה היה מושלך לבית הסוהר עד שישלם חובו. ענה ואמר לו: יש לי ביטחון עצום בהקב"ה. לקראת ערב נשמעו שלוש דפיקות על הדלת, והתלמיד היה נרעש כולו כיון שידע שאין לבעל הבית פרטה לתשלום החוב. למרות זאת, יצא בעל הבית לכיוון ביתו של הפריץ. שאלו התלמיד: להיכן אתה הולך? והלא אין בידך את הכסף? ענה ואמר לו: כסף אמנם אין לי, אך ביטחון בהקב"ה יש לי. וילכו שניהם יחדיו לבית הפריץ...

בעודם בדרך, עצרה לידם מרכבה ובה סוחרים, ידידי בעל בית המוזיגה, והציעו לקנות ממנו כמות גדולה של סחורה, ולשלם במזומן את תמורתה. נקב בעל בית המוזיגה בסכום השכירות השנתי, כסכום העסקה בנייהם, ומיד שלשו לו את הסכום, שאותו העביר לידי הפריץ עבור התשלום השנתי. חזר התלמיד נפעם, וסיפר לרבו את אשר ראה. אמר לו רבו: הרי ראית בעיניך כמה גדול כחה של אמונה שלמה בהקב"ה!

ב"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָעוּ אִמְרוּ כֹאחַד" טמון סוד הכח של האמונה, כשאדם מרגיש את עצמו, אחד עם בני ישראל באחדות ובאהבה, ורואה כל אחד כגופו, או אז יכול לקיים "נַעֲשֶׂה" כי אמונתו באה מעוצמה חזקה של כל עם ישראל יחד. אך כאשר אדם מרגיש עצמו לבד, אין לו את הכח של כלל עם ישראל אחריו ואינו יכול להיות בעל אמונה חזקה. יהי רצון שנוכח לבוא יחד עם כל ישראל, כאחד, בבית התורה הקדושה, ונוכח ליום של וְהָיָה ה' לְמִלְכָּךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי־ה' אֲחָד וְשָׂמוּ אֶחָד.

דברי הימים

שלושת ימי הגבלה

בג' סיון החלו שלושת ימי הגבלה, שציווה הקדוש ברוך הוא את משה רבנו: "וְהַגְבַּלְתָּ אֶת הָעָם סָבִיב" (שמות י"ט, ב'). בדומה לחולה הזקוק לניתוח, שעליו להכשיר את גופו לכך במשך מספר ימים, כך נשמה החפצה לקבל את התורה שהיא תרופת כל החולאים, צריכה לכמה ימי התבוננות והכנה שתוכל להכיל את האור הגדול ולהתעלות על ידו. בכל שנה ושנה, כשאדם מקדש נפשו בשלושת ימי הגבלה ומשבר את חומרו הרע, הרי הוא זוכה לחזות בנועם ה' בחג השבועות ולבקר בהיכלו.

תיקון ליל שבועות

נהגו בכל תפוצות ישראל להדיר שינה מעיניהם בליל שבועות, תיקון על כך שהיו ישראל יונים בזמן התגלות השכינה על הר סיני. ומשום מה ישנו? שכשראו שמחזר הקדוש ברוך הוא עם התורה על כל אומה ולשון, אמרו: 'וודאי מצא אומה אחרת להעניק לה התורה!' ונואשו מלצפות עוד למתנה הטובה שכה השתוקקו לה. ומתוך שברון נפש פרשו אז אל יצועם, והתעוררו רק למחרת היום לקול הרעמים והברקים... והייאוש הוא מידה מגונה מאוד, שלעולם אסור לו לאדם להרפות מן התקווה! על כן ניעורים ישראל כל ליל שבועות בצפייה דרוכה לקבלת התורה, ובביטחון איתן כי לא ייטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזוב. ישראל קדושים נהגו לערוך בליל שבועות את התיקון הגדול שסידר האריז"ל ברוח הקודש ותיקנו לדורות עולם. כתב האריז"ל הקדוש, כי כל המדיד שינה מעיניו בליל קדוש זה ועוסק בתורה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארעו לו אותה שנה שום נזק ותקלה. וכן בעל "הפלא יועץ" כתב: כי הזוכה לערוך את התיקון השלם כסדרו, מתברך בבני, חיי ומזוני רוויחי.

ר"ת	יציאת השבת	כניסת השבת	
20:53	20:17	19:00	ירושלים
20:50	20:20	19:16	ת"א אשדוד
20:51	20:21	19:08	חיפה
20:48	20:17	19:14	ב"ש

השיעור השבועי

מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינאו שליט"א

יתקיים בימי חמישי בשעה 21:00 בהיכל ישיבת שובה ישראל רח' שבט בנימין 34 רובע י"ב אשדוד | לפרטים נוספים: 08-8679897

ניתן לקבל את העלון במייל מידי שבוע
ואת דבר התורה היומי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינאו שליט"א
להרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

איש ואשה
שזכו

כאיש אחד בלב אחד

השעות שקדמו לקבלת התורה היו מיוחדות ביותר, זכו בהם עם ישראל למעלה מיוחדת ונפלאה, וכמו שכתוב "ויקטנו מִקְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַר סִינַי וַיִּתְּנוּ בְּמִדְבַר, וַיַּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר", (שמות ט"ג), וידועה השאלה מדוע נאמר "ויחן שם" בלשון יחיד, דרשו חז"ל "כאיש אחד בלב אחד". שהיו מסבירים פנים זה לזה והתאחדו כאגודה אחת בדיוק ובאהבה אמיתית להיות ראויים לקבל את התורה הקדושה, שעליה נאמר " וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם". מדקדק הרב הקדוש רבי יצחק מוורקה זצ"ל ואומר, "ויחן" מלשון חן - האחדות האמתית תתכן רק כאשר יהודי נושא חן בעיני רעהו...

כדי לחיות בשלום איש עם חברו, ואשה עם רעותה, נדרש רצון פנימי ואמיתי להיות בלב אחד. אם אין רצון פנימי לאיחוד הלבבות, הוא לא יקרה, כי כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם. אף בחיי הנישואין, כאשר לבני הזוג יש רצון אמיתי בליבם להיות "אחד", כאשר כמהים הם לקיים את רצון ה' של "והיו לבשר אחד", יכולים הם להתגבר על כל המכשולות והמהמורות הנקרות בדרך. ידוע הסיפור על הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל שכשהגיע עם אשתו לרופא, פנה אל הרופא ואמר "הרגל של אשתי כואבת לנו!". זו אכן דרגה מרוממת ומיוחדת בקשר של בני זוג, שהם הופכים ליישות אחת.

מצוי מאד לשמוע אצל זוגות נשואים, שנראה להם שהם נישאו בטעות זה לזו. ואילו היו יודעים ומכירים היטב את בן הזוג, לא היו נישאים אחד לשני. ולפעמים אפשר למצוא אמירה שרווחת בין בני זוג שאינם מסתדרים בזוגיותם: הבעל נפלא והאשה נהדרת אך איננו מתאימים אחד לשני... מטבע הדברים, כאשר אדם לא משלים עם המציאות, קשה לו עד מאד להסתדר עם דברים המפריעים לו והגורמים לו לעוגמת נפש, לכעס או לפגיעה. ואז מתחזקת אצלו ההרגשה שהוא "נפל בפח"...

לעומת זאת, כאשר אדם מתחזק באמונה ובידיעה שהכל מכוון מאת הבורא, ומה' אשה לאיש!, ולא יתכן שהוא נישא בטעות. הוא מוגיע להשלמה אמיתית עם נישואיו. מתוך הלב צומח רצון חזק לחיות בשלום ו"בלב אחד" עם בן הזוג. ובמקום לשקוע במחשבות שליליות הוא ינסה למצוא פתרון מעשי לכל מכשול או בעיה. כמוכן שנדרשת הרבה השקעה ומעשים חיצוניים כדי להגיע לנשיאת חן האחד בעיני רעהו. אך אחרי המעשים ימשכו הלבבות...

שלום רב לאהבי תורתך

אמרו חז"ל, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר... שלום רב לאהבי תורתך ואין למוז מִכְשׁוֹל. מקשה רבי יאשיהו פינטו צוק"ל בספרו "מאור עיניים" (ברכות טד.) מה כוונת חז"ל, מרבים שלום בעולם? הלא בעסק ולימוד התורה תלמידי החכמים מקיימים את העולם, שאם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, אם כן אין כאן ריבוי שלום, כי אם קיום העולם. אלא, לעתיד לבוא, בעת שישלום שר ללומדי התורה, תהיה חופה לכל תלמיד חכם לפי דרגתו ומעלתו בלימוד התורה, אמרו חז"ל "מלמד שכל אחד נכוון מחופתו של חברו". אך מה יעשו אלו שלא למדו תורה, אך אהבו את לומדי התורה והשתדלו להחזיק תלמידי חכמים? על כך נאמר "שלום רב לאהבי תורתך", בזכות אהבת התורה שלהם ישפות הקב"ה להם שלום "ואין למוז מִכְשׁוֹל" ולא יבשו ויכלמו מחופת הלומדים. כי "בצל ההקמה בצל הקסף", הם העשירים המחזיקים ביד לומדי תורה מאהבתם את התורה. מכאן תלמידי החכמים העוסקים בתורה שהיא בנינו של עולם, מלבד שמקיימים את העולם, הם מרבים שלום שהבטיח הקב"ה "אם בָּהֶקְטִי תִלְכוּ... גִּתִּי שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ", הרי שהשלום נמשך לעם ישראל ע"י לימוד התורה. ויותר מכך שהם גורמים ומרבים שלום אף למחזיקים בידם, לאוהבי תורה.

ברבראות

"ויידבר ה' אל משה במדבר סיני" (א.א)

דרשו חכמנו ז"ל במדרש, למה נאמר במדבר סיני? אלא, כל מי שאינו עושה עצמו הפקר על התורה, כמדבר הזה שהוא הפקר לכל, לא יוכל לקנות את חכמת התורה. הוסיף הרבי מקוצק ואמר: חז"ל בקשו שיעשה האדם את עצמו כהפקר, אבל לא שיפקיר את אחרים! אלא ישמור על כבודם ומעלתם, ורק את עצמו ישים ויחשיב כהפקר...

"איש ראש לבית אבתיו הוא" (ד.א)

מקשה הגאון רבי שמואל לניאדו זצ"ל, בספרו "כלי חמדה", מהי תוספת המילה "הוא"? אלא, ישנם אנשים שנטלו לעצמם את עטרת ההנהגה, לא מחמת שהיו ראויים לה באמת, אלא בכח הזרוע, או שמחמת כבוד משפחתם נתנו להם את הראשות וההנהגה. אך על נשיאי העדה, ראשי השבטים הקדושים, העידה התורה "ראש לבית אבתיו הוא" שהנשיא הוא בעצמו היה ראוי להנהגה ולעטרת ההנהגה, מכוונותיו ומעלתו עצמו, ולא נזקק לה מכח ממון או מייחוס משפחתו.

מסופר על הצדיק רבי דב בער, המגיד ממעזריטש, שהיה בעל ייחוס גדול עד לתנא רבי יוחנן הסנדלר, ואף התייחס לגזע דוד המלך ע"ה. בילדותו אירע שנפלה דלקה בביתם, שכילתה אותו עד היסוד. ראה הילד דב בער את אימו שהיא ממררת בבכי, אמר לה "אמא למה תבכי? ה' נתן וה' לקח, וב' שכילה הקב"ה חמתו רק על עצים ואבנים". אמרה לו אמו, לא על הבית והרכוש אני בוכה, הן רצון ה' הוא, אלא על מגילת היוחסין שהייתה לנו עד דוד המלך, וכעת נשרפה וכלתה בעשן, על אלא אני בוכיה עיני יורדה מים. אמר לה

בנה החכם: "אל תבכי אמא, הריני מבטיח לך שאכין שושלת יוחסין חדשה, שתתחיל בי..."

"בני נפתלי" (א.ב)

מדוע בכל השבטים נאמר לבני ראובן לבני שמעון, בתוספת למ"ד, ואילו בשבט נפתלי לא נאמר בתוספת למ"ד לבני נפתלי, אלא בְּנֵי נַפְתָּלִי? מבאר בעל הטורים, לפי שבשבט נפתלי הבנות היו מרובות יותר מן הבנים, לכן נאמר בני נפתלי, שכביכול היה צריך לברור את הזכרים שבשבט נפתלי, כיון שהיו מועטים. האר"י הק' ב'שער הפסוקים' מבאר טעם נוסף, כיצד מנו את בני ישראל? הנשיא היה מסתובב אצל בני שבטו, מאוהל לאוהל, ורשם את כל הזכרים בפנקסו. לאחר מכן היו מוסיפים את מנין בני השבט הזכרים לפנקס הכללי שבו נרשמו כל הששים ריבוא מישראל. כך עברו בספירת כל שבט ושבט, וכאשר היו מוסיפים את מנין בני שבט ראובן או שמעון היו אומרים לרושם בפנקס הכללי, אלו הם הזכרים לבני ראובן או לבני שמעון מתוך סך של ששים רבוא, וכן בכל אחד עשר השבטים. אך שבט נפתלי שנמנה אחרון, ברור היה שכל הנותרים הם רק מבני שבט נפתלי, לכן נאמר בסתמא, בְּנֵי נַפְתָּלִי.

"איש על דגלו באתת" (ב.א)

למה קוראים את פרשת הדגלים תמיד לפני חג השבועות, חג מתן תורתנו? אלא בדגלים נאמר "איש על דגלו", לרמזו לנו, שכדי לזכות לקבלת התורה, צריך כל איש ואיש לדעת מהו "הדגל" והכיוון בעבודת ה' שחפץ הוא ללכת בה. אם אין לאדם "דגל" שמניף הוא אל על, אם נישא הוא לכל אשר תשא אותו הרוח, ומשנתו הרוחנית אינה סדורה לו, לא יוכל לקבל את התורה כיאה וכנדרש.

דבש מְצַתָּה, אָכַל דִּיךָ

התורה נמשלה לדבש שנאמר בשיר השירים "דבש וחלב תחת לשונך". אמרו חז"ל "מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו דבש וכל מיני מתיקה, שהדבש וכל מיני מתיקה מאירין מאור עיניו של אדם".

דבורים הם בכלל שרץ העוף, ואסורים באכילה, שנאמר (ויקרא יא, ג): "וכל שרץ העוף אשר לו ארבע רגלים שקץ הוא לכם". אמרו חז"ל במסכת בכורות "היוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור". ולכן חלב היוצא מבהמה טמאה, טמא אף הוא. וכפי שפוסק הרמב"ם בהלכות מאכלות אסורות (ג א) "כל מאכל היוצא ממיין מן המינין האסורין שלוקיין על אכילתן, הרי אותו המאכל אסור באכילה מן התורה, כגון חלב בהמה וחייה הטמאים". אם כן, צריך להבין מדוע הדבש מותר באכילה והרי "היוצא מן הטמא, טמא"?

אלא אמרו חז"ל "מפני מה אמרו דבש דבורים מותר? מפני שמכניסות אותו לגופן ואין ממצות אותו מגופן". דהיינו, הדבורים שואבות את צוף הפרחים לגופן והופכות אותו לדבש, וכשם שנכנס כך יצא, והדבש לא מוצה מגוף הדבורה ממש, אלא רק אוחסן בגופה. בניגוד לחלב בהמה הממוצה מגופה ודמה של הבהמה ממש. הדבורה יונקת את הצוף מהפרחים השונים באמצעות חדק ארוך, ואוגרת אותו בחלק הנפרד מקיבתה ומכונה "שלפוחית הדבש". התהליך בו הופך הצוף לדבש מתחיל כבר בזמן מעוף הדבורה כשהאנזים שבגוף הדבורה, מופרש מבלוטות הראש שלה ומפרק את הצוף והופכו לדבש. ועל אף שקיים דבש אנזים אשר הופרש מגופה, בכל זאת אמרו חז"ל שהדבש כשר, כיוון שהחומר המופרש מגוף הדבורה בטל.

הכוורנים ומשווקי הדבש מסננים את הדבש ביסודיות, מאחר ומעורבים בדבש חלקי גוף של הדבורים. ואע"פ שבדבש שהו דבורים מתות זמן רב, אין לחוש שמא נתנו טעם בדבש, מפני שאפילו אם נתנו בדבש טעם, הרי זה טעם פגום, ודבר הנותן טעם לפגם אינו אוסר. לכאורה, דבש דבורים טהור המשווק מחברה ידועה ומוכרת מותר באכילה, אך כיום שקיימים זיופים בשוק, והדבש עלול להכיל חומרים הבעייתיים מבחינה הלכתית, לכן, ראוי לצרוך רק דבש עם הכשר ידוע.

פניני דברי יאשיהו

משיכת הלב

חז"ל אמרו: 'לעולם ילמוד אדם מה שליבו הפיץ'. כל אדם המגיע לעולם הזה, נושא בקרבו שליחות. מי יכול לדעת מה היא השליחות שלו? לכן, כשחש אדם משיכה ללימוד מסוים, או להנהגה מסוימת במיוחד, יש לו להניח כי נפשו נמשכת דווקא לאותו הלימוד שבו טמון תיקונה.

מסופר על הקדוש רבי מנחם מענדל מרימינוב שליבו נמשך ביותר ללימוד בספר הר"ף, בעמל עצום שקד על דבריו הקדושים עד שזכה לסיים את ספרו בפעם המאה. אותה שעה נדלקה אש בליבו והוא נחרד מכך שעדיין לא זכה למדרגה האמיתית ביראת ה'. מתוך מחשבות כאלו החל נותן קולו בבכי עד שנרדם. והנה בחלומו, רבנו הקדוש הר"ף נגלה אליו ואמר לו: תדע בני, שמה שליבך נמשך כל כך ללימוד ספרי, הוא מכיוון שאתה ניצוץ נשמותי. ועתה אינני עושה, שים פעמיך לליצי'ענסק, שם תפגוש את הקדוש האלוקי רבי אלימלך, והוא יפתח בפניך שערי אורה! רבי מנחם מענדל הקיץ נרעש מחלומו ושם פעמיו לליצי'ענסק. בו ברגע שהציג את רגלו על מפתן בית המדרש בליצי'ענסק, יצא הרבי ר' אלימלך לקראתו ואמר: לך אני מחכה כבר זמן רב...

ההמשך הלא הוא חקוק על לוח ליבה של החסידות, עם הצטרפות הרבי מרימינוב לחבורה הקדושה ופתיחת בית מדרשו שהאיר לאלפי יהודים. הנה כי כן, משיכת הלב ללימוד מסוים דווקא, אינה עניין של מה בכך ויש ליתן עליה את הדעת. אמנם, בד בבד עם העסק בלימוד הנחשק, אין להזניח את חלקי התורה האחרים, ואת ההשתלמות בשאר המידות וההנהגות הטובות.

רבי ישראל הבעל שם טוב, חג השבועות ו' סיוון תק"כ

התלמיד צמא נורא ופנה אל רבו: צמא אני! השיב לו הצדיק: המאמין אתה כי עוד בששת ימי בראשית, ראה הקב"ה שעתיד לעבור במדבר זה יהודי ולבקש מים, והכין לו את מבוקשו? התלמיד החריש, ואחר השיב כי אכן מאמין הוא. עודם מדברים, ולמולם הופיע ערל כשעל כתפיו תלויים דליי מים נוטפים... התלמיד הציע לו מטבע ושתה לרוויה. סיפר הערל במבוכה: אמש קרא לי אדוני העשיר וציווה עלי ללכת אל המעיין הרחוק מעירו שלש פרסאות לשאוב לו משם מים. תמהתי: הלא על יד ביתך ממש שוכנת באר מים שכל תושבי העיר שואבים ממנה! הוא פתח עלי בצעקות והסקתי שנטרפה עליו דעתו... אתה הראת לדעת, הפטיר הבעש"ט לתלמידו, כי עוד מששת ימי בראשית הכין השי"ת גוי אחד שתיטרף עליו דעתו ועוד גוי שיהיה כפוף לגחמותיו וירוצן אל המדבר להביא לך מים... סיפור מופלא זה פותח צוהר להבין את עיקר עבודתו של הבעש"ט בעולם, פרסום וחיזוק האמונה בבורא, אמונה בהשגחתו הפרטית על כל נברא. ואכן, כל הישועות שהשפיע הבעש"ט לישראל, לבד מן הישועה עצמה בעת צרה, הייתה עיקר תכליתו ומטרתו להחזיר אמונה תמימה ופשוטה בליבו של כל יהודי באשר הוא. בחג השבועות ו' סיוון תק"כ נפטר הבעל שם טוב לבית עולמו, כשתלמידיו ממשיכי דרכו מוסיפים להפיץ את תורת החסידות בעולם כולו. זיע"א.

לאורם נלך

ח"י אלו שנת ת"ס (1700), בבית קטן ודל בעיר אוקופ שבמחוז פודוליה (אוקראינה), ירדה לעולם נשמה קדושה ופלאית. לזוג יהודים באים בימים, נולד בן ונקרא שמו 'ישראל'. צדיקים אמרו עליה שכמותה נראית בעולם רק אחת לאלף שנים! הוא האיש מרעיש הארץ מרגיז ממלכות, שלימים נודע כמורן הבעל שם טוב הקדוש, רבי ישראל בן אליעזר זיע"א, אשר גילה לשעה ולדורות את דרך החסידות. האור שהביא בכנפיו, שינה את פניה של היהדות כולה. אך גדל הנער קמענה, נפטרו הוריו הישישים. זיכרון אחד חזק נשאר לנער ישראל מאביו, רגעים לפני הסתלקותו קראו אליו ואמרו: 'הנה רואה אני שלא אוכה לגדל אותך, אבל זכור תמיד אהובי, כל ימי חיך, שה' איתך, לכן לא תירא ולא תפחד משום דבר!'. כשכבר גדל ונעשה לנער, השכיר עצמו הבעש"ט לשמש כ'עוזר' למלמד. מסורת היא שאחיה השילוני היה נגלה אליו בשעות התבודדותו בין ההרים, ולימדו דברים שלא שמעתן אוזן מעולם. ובכך השכיל הבעל שם טוב במסתרי החכמה, עד שאמרו עליו שדיבור קטן מדבריו היה הקדמה אמיתית לכל כתיב האר"י!

בשנת ת"ק (1940) קבע הבעש"ט את בית מדרשו בעיירה מז'בוז', בעיירה זו הייתה קהילה יהודית עתיקה המפורסמת ברבניה שהיו גדולי תורה, שם החל להתגלות בין אחיו היהודים. פעם אחת נסע עם אחד מתלמידיו במדבר, נתקף

מאמר החכם

העולם אומר: אם אי אפשר לעלות, מן הכרח לרדת. ואני אומר: אם אי אפשר לעלות, מן ההכרח לעלות... (חידושי הרי"ם)

מעלת אמירת תהילים

שלם בגופו, החל נותן דעתו לצרה שניתכה עליו - גירוש פתאומי אל סבך יער מאיים שורץ חיות טורפות. מבלי משים לחש פסוקי תהילים: "אל תסתר פניך מִפְּנֵי בְּיָוִם צַר לִי... מִפְּנֵי זַעֲמָךְ וְקִצְפֶּךָ כִּי נִשְׁאַתְנִי וְתִשְׁלִיכֵנִי..." אותם פסוקים יקרים שאך ישראל שואב המים ידע לשיר אותם באמת, ושאך לפני שעה קלה זלזל בערכם ומעלתם... ממרחק ניבטו אליו אלומות אור, ואלו הלכו והתגלו כחלונותיה של טירה מרשימה ביותר. הוא גישש את דרכו אל פתחה, ואז נשמע בת קול אומרת: **יבוא דוד מלך ישראל! ואחר דומיה קלה: ברוך הבא דוד מלך ישראל!**

יבוא נא רבי ישראל בעל שם טוב!... ברוך הבא רבי ישראל בעל שם טוב!... אז נשמע קולו של הבעש"ט נישא בשאלה: מי הוא זה האלמוני הניצב בחוץ? עד מהרה נשמע קולו של דוד המלך: אני דוד מלך ישראל, זימנתי יהודי זה לדין תורה על שעלב וביזה ברבים את ישראל שואב המים השופך נפשו מידי לילה בספר התהילים שלי וגורם נחת רוח לעילא!... לא זו אף זו, שבתעויותו החשיב את לימוד התורה שלו ושל חבריו יותר מפרקי התהילים שלי. כעת יענין בית הדין בדינו ורבי ישראל בעל שם טוב יהיה לו לפרקליט!...

מסקנת בית הדין לא בוששה לבוא: הגביר התחייב בנפשו בפגיעתו בקדושת ספר התהילים!

רוחו של הגביר איימה לפרוח מקרבו, אך אז נשמע קולו של הבעל שם טוב: אינני חולק כלל על חומרת מעשהו של הגביר... אמנם, העונש שהושת עליו, כמדומני, אינו בר תועלת. בני עירו הלא לא יעלו בדעתם בשל מה באה אליו הצרה הזאת, ולא יבינו עד היכן מגיע כוחה של אמירת תהילים. מוטב ישוב לביתו לחיים, על מנת שיערוך תיכף עם שובו סעודה ענקית, במהלכה יעלה על נס את רוממות ספר התהילים ואת מעלתו של ישראל שואב המים!

הצעתו של הבעל שם טוב נתקבלה בבית הדין, והגביר נשם לרווחה. לפתע חש בברק אור המכה בעיניו ואחר חזה בהמון עיניים הנותנות בו מבטיהן בשאלה: האם הנך מקבל על עצמך לעשות כדברי הבעל שם טוב? הן! -- צווח הגביר. או אז באחת נגזזה הטיירה ההדורה עם דמויותיה המופלאות, כשמסביב שבה לשרור האפילה... עוד עיניו מפלבלות בתדהמה, שבה הרוח ונשאה אותו במסע נמרץ שהסתיים על מפתן ביתו.

מיד למחרת ערך סעודה ענקית כהבטחתו, בה גולל באוזני עירו את סיפורו המופלא והעלה על נס את ייקרתו ומעלתו של ישראל שואב המים, וגודל מעלת לימוד ואמירת התהילים.

בעיירה קטנה ורחוקה ממוז'בוז', עיר מושבו של הבעל שם טוב הקדוש זיע"א, התגורר יהודי של צורה, שתורה וגדולה התאחדו על שולחנו. יום אחד עלה בליבו לכתוב לו ספר תורה אשר כמוהו לא היה, בתום שנים של ציפייה דרוכה הגיעה המלאכה לסיימה והגביר זכה לחבוק בלב נרגש את ספרו המיוחל. לשמחתו ולאושרו לא היה קץ ולכבוד מעמד הכנסת הספר להיכל, ציווה לערוך סעודה לכל בני העיר.

יחד עם כל בני העיר המוזמנים נכנס לסעודה גם ישראל שואב המים, יהודי פשוט היה שלא קרא ולא שנה, אך ידע גם ידע להתי"פח על ספר התהילים, ולדבר אל הקב"ה כהתחנן בו אל אביו. היה הוא מן המקדימים לבוא לסעודה, הן הרעב היה בן בית קבוע אצלו, וכעת קיווה למצוא בסעודה מפוארת זו כדי שביעה. מיד כשנכנס רצה לפתוח בסעודה, אך מיד השיגה אותו אזרתו הנמרצת של הגביר: איש בל ייהן לפתוח בסעודה טרם יבצעו על לחמם נכבדי הקהל! וממרום מושבו קרא, ראו נא מי מצא לו און לעמוד לפני כל הגדולים היושבים כאן ולקחת חלק בראש... הא לכם הדיוט קופץ בראש!!!

ישראל שואב המים בהה בו מפניתו מבועת, ורגע לאחר מכן החל ממלט את רגליו מן המקום כבורח מפני הדליקה, אך זעקותיו של הגביר השיגוהו: וכי מה סבור הנך, כי כיוון שיכול הנך לקרוא מספר פרקי תהילים בלי שגיאה, חשוב הנך מכל בעלי התריסין היושבים כאן?! דל גאה שכמוך! לך לך מכאן!...

חזר ישראל שואב המים לביתו, רעב ומושפל, וכשספר התהילים בידו החל שופך את מר שיחו: ריבונו של עולם! - קרא מסבך דמעויותי - אפילו להכיר את מקומי איני יודע, הדיוט שכמוני... ומעט פרקי התהילים שלי, גם הם מלאים גאווה סרוחה... כך בפירוש אמר הגביר, הגאון, התלמיד חכם... אבא שבשמים! הרי אני לפניך ככלי מלא בושח וכלימה... אך אף על פי כן הנני מתחזק ואומר עוד כמה מילים "כי לא-בְּזָה וְלֹא שָׁקַץ, עֲנִית עֲנִי... וּבְשִׁעוֹנוֹ אֵלֵינוּ שָׁמַע".

בבית המשתה של הגביר כבר שכחו הדי הנגינה, הקהל התפזר והגביר נותר לבדו, לפתע נשמעו נקישות קצובות על דלתו. בפתח הבית ניצבה דמות לא מזוהה שסיפרה על מאן דהוא הממתין לו ברחוב, בעוד הדלת פתוחה לרווחה, לפתע נשבה בעזו רוח פרצים ועד שלא היה סיפק ביד הגביר להתגונן מפניה, טענה אותו הרוח על כתפיה ונסקה אל על... המסע המסתורי הסתיים בנחיתה רכה על קרחת יער קטנה, בארץ לא עבר בה איש... חיזור כמת מישיש הגביר את כל איבריו ומשנוכח כי נותר

הוי כל צמא לכו למים

ומשמיים את האדם בשתיה. דרשו חז"ל: ומה המים יורדים טפין טפין ונעשים נחלים נחלים, כך תורה אדם למד שתי הלכות היום ושתיים למחר עד שנעשה כנהל נובע. טבע המים לרדת ממקום גבוה למקום נמוך, ומה המים מניחים מקום גבוה והולכים במקום נמוך, כך תורה מנחת מי שדעתו גבוהה עליו ומדבקת במי שדעתו נמוכה עליו.

תכונה מעניינת יש למים המבדילה אותם משאר החומרים, תכונה זו נקראת בשם "האנומליה של המים", מטבע העולם כאשר מקפאים כל נוזל אחר, הרי סמוך לנקודת הקיפאון - אפס מעלות, החומר יתכווץ והפוך למוצק ויהיה כבד יותר מהנוזל ממנו הוא עשוי. לא כן המים, עד טמפרטורה של ארבע מעלות המים מתכווצים, אך ככל שהטמפרטורה יורדת מתחת לארבע מעלות לעבר נקודת הקיפאון, המים מתפשטים ומתרחבים וכאשר הם קופאים, נעשה הקרח קל יותר מהמים הנוזליים ולכן הוא צף. לתכונה נפלאה זו שטבע הבורא בבריאה, יש חשיבות רבה. אילו היו המים הקופאים כבדים מן המים, היו כל הקרחונים הנמצאים באוקיינוס הצפוני שוקעים לקרקעית הים, ובכך כל היצורים החיים בקרקעית הים היו קופאים ומותים. הודות לתכונתם היחודית של המים, המים הקפואים צפים ועולים כלפי מעלה, הקרחונים לא שוקעים, אלא מהווים כמבודד ושומרים על טמפרטורת המים שתחתם באופן המתאים ליצורי הים. אכן, **מָה רָבוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' בְּלֵב בְּחִכְמָה עֲשִׂית!**

באבות דרבי נתן מסופר על רבי עקיבא, שהיה בן ארבעים שנה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר, אמר: מי חקק אבן זו? אמרו לו: המים שתדיר נופלים עליה בכל יום. אמרו לו: עקיבא, אי אתה קורא "אֲבָנִים, שָׁחֲקוּ מֵיִם"? מיד היה עקיבא דן קל וחומר בעצמו: מה רך פיסל את הקשה, דברי תורה, שקשה כברזל, על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי, שהוא בשר ודם! מיד חזר ללמוד תורה. דברי תורה נמשלו למים שנאמר "הוי כל צמא לכו למים". המים הם יסוד מבין ארבעת היסודות מהם נברא העולם. כל יצורי העולם זקוקים למים, האדם, בעלי החיים, והצומח. מאחר והמים נצרכים לעולם ומהווים חומר חיוני לבריאה, נמצאים הם בעולם בשפע רב ומחירן זול יחסית לשאר אבות המזון הנצרכים לקיום האדם. דרשו חז"ל, **מה מים מסוף העולם ועד סופו, כך התורה מסוף העולם ועד סופו**. ללא מים האדם לא יוכל לחיות יותר ממספר ימים ספורים, מה המים משיבים נפשו של אדם, כך תורה משיבה נפשו של אדם. מעבר לכך המים מהווים אחוז נכבד בהרכב הבריאה, לדוגמא: גוף האדם מכיל כ-70% מים. אף שאר בעלי החיים גופם מכיל ברובו מים. המדוזה באופן מפליא מכילה כ-96% מים בגופה. הצמחים, הפירות והירקות מכילים בתוכם אחוז גבוה של מים, לדוגמא: התפוח מכיל כ-70% מים, לעומת האבטיח המכיל כ-93% מים.

רוב המים שבעולם הם מי ים מלוחים שאר המים נמצאים בקרחונים, בנהרות ובאגמים ובמי התהום. מי התהום ומי הנחלים, נצברים מן הגשמים שיורדים,